

Profielkeuzegids havo

Schooljaar 2022 - 2023

VOORWOORD

Dit profielkeuzeboekje van SG Huizermaat is bedoeld voor de leerlingen van klas 3 havo en hun ouders/verzorgers. Het geeft informatie over het profielkeuzetraject en de inrichting van de bovenbouw havo.

In het 3e jaar gaan leerlingen namelijk een belangrijke keuze maken: de profielkeuze. In de onderbouw wordt nog een breed pakket aan vakken aangeboden, maar de bovenbouw (vanaf het 3e jaar) kenmerkt zich door een meer gericht vakkenpakket. Dit pakket wordt vastgelegd in vooraf bepaalde profielen.

Leerlingen worden in dit proces primair begeleid door de mentor aan de hand van een serie LOB lessen (Loopbaan, Ontwikkeling en Begeleiding). De decaan geeft in het proces algemene voorlichting en waar nodig begeleiding aan de mentor, leerling en ouders.

Marina Dijkstradecaan 3 vwo + 3, 4, 5 havo

mdijkstra@gsf.nl

Sjoukje Jansen decaan 4, 5, 6 vwo

smjansen@gsf.nl

LESSENTABEL VAKKEN BOVENBOUW HAVO¹

Bij deze een totaaloverzicht van de vakken en bijbehorende uren die gegeven worden in de bovenbouw van havo.

De dikgedrukte vakken worden afgesloten met een schoolexamen **en** een centraal examen. De cursief gedrukte vakken worden afgesloten met een schoolexamen.

Dit is de huidige lessentabel, deze dient als leidraad, de nieuwe lessentabel is in ontwikkeling.

	4H	5H	4HIBC *	5HIBC *
NEDERLANDS	3	3	2	3
ENGELS	2	3	2	2,5
<i>MAATSCHAPPIJLEER</i>	1,5		1	
<i>CKV (Cultureel kunstzinnige vorming)</i>	1		1	
<i>LO (Lichamelijke opvoeding)</i>	2	0,5	2	0,5
<i>MENTORLES</i>	1	1	1	1
AARDRIJKSKUNDE	2	3		
BEDRIJFSECONOMIE	3	2	2*	2,5*
BIOLOGIE	3	3		
DUITS	3	3	2*	2,5*
ECONOMIE	3	3	2*	2,5*
FRANS	3	3	3*	3*
GESCHIEDENIS	2	3	2	2,5*
KUBV (Kunst beeldende vormgeving)	3	2,5		
NATUURKUNDE	3	2,5		
<i>NLT (Natuur, leven en technologie)</i>	2	3		
<i>O&O (Onderzoek en Ontwerpen)</i>	2			
SCHEIKUNDE	2	2,5		
WISKUNDE A	2	3	2	3
WISKUNDE B	2,5	3		

* de uren worden soms mee geroosterd met regulier 4H of 5H en in die gevallen kan de lessentabel afwijken.

HET VAKKENPAKKET IN DE BOVENBOUW

Het vakkenpakket is voor het grootste gedeelte vastgesteld door de overheid. Scholen hebben in het vrije deel enige ruimte om vakken aan verschillende combinaties toe te voegen. Vaak is het roostertechnisch niet haalbaar om alle mogelijke combinaties te kunnen aanbieden

De bovenbouw van havo (klassen 4 en 5) wordt ook wel de tweede fase genoemd. In deze tweede fase kies je een vakkenpakket dat uit drie onderdelen bestaat:

- het gemeenschappelijk deel
- het profielkeuze deel
- het vrije keuzedeel

In het **gemeenschappelijk deel** volg je lessen met je eigen (stam-) klas, deze lessen zijn voor elke havo-leerling verplicht: Nederlands, Engels, maatschappijleer, culturele kunstzinnige vorming (CKV), lichamelijke opvoeding en mentorles. In klas 4 en 5 maak je ook een profielwerkstuk.

In het **profieldeel** (zie hieronder) kies je vakken die binnen jouw gekozen profiel vallen.

In het **vrije deel** kies je een vak dat jouw profiel verbreedt (als je kiest voor een vak uit een ander profiel) of verdiept (als je kiest voor nog een vak uit het door jou gekozen profiel). Er zijn wel beperkingen aan de keuze van het examenvak in het vrije deel. Dit wordt later aangegeven bij de profieloverzichten.

DE PROFIELEN

Met het door jou gekozen profiel geef je richting aan je havo-diploma. Het is belangrijk om het goede profiel te kiezen, omdat dat als het goed is, aansluit op jouw interesses, kennis en vaardigheden. Je mogelijkheden om een vervolgopleiding te kunnen kiezen worden ook voor een deel bepaald door het gekozen profiel.

Er zijn 4 profielen:

- **Cultuur en Maatschappij** (CM)
- **Economie en Maatschappij** (EM)
- **Natuur en Gezondheid** (NG)
- **Natuur en Techniek** (NT)

Je kunt ook kiezen voor het IBC, het **International Business College**. Dit is een specifieke vorm van het EM-profiel.

We gaan nu per profiel kijken wat er typisch is in dat profiel en wat de mogelijke keuzes voor vakken zijn. We gaan ook kort in op de mogelijkheden die het profiel biedt voor de vervolgopleidingen.

CULTUUR EN MAATSCHAPPIJ

Het profiel Cultuur en Maatschappij is zeer geschikt voor opleidingen en beroepen in de communicatie, het onderwijs, het bestuur, de maatschappelijke sector en kunst en cultuur. **Geschiedenis is een verplicht vak bij dit profiel.** Doorstroommogelijkheden: Wiskunde is geen verplicht vak in dit profiel, maar is voor veel opleidingen nuttig en voor sommige is het ook een vereiste. Informeer je dus goed voordat je al dan niet een keuze maakt voor wiskunde A.

Voorbeelden van studies: Communicatie en media, Theater, Hogeschool voor de kunsten, Sociale opleidingen, Toegepaste Psychologie, Pabo, Rechten, Bestuursopleidingen, Tolkenopleiding, Media en Cultuur, Bedrijfskunde.

ECONOMIE EN MAATSCHAPPIJ

Het profiel Economie en Maatschappij is heel geschikt voor degenen die in de richting van economie, handel, management, administratie, accountancy, communicatie of toerisme verder willen gaan. **Economie en Geschiedenis en Wiskunde A** zijn verplichte vakken in dit profiel.

Veel gekozen vervolgopleidingen liggen op het gebied van Bedrijfskunde, Bestuurskunde, International Business, Small Business & Retail Management, Hogere Hotelschool, Operationele research en management, Eventmanagement. Opleidingen die je met C&M kunt kiezen, kunnen in de meeste gevallen ook gekozen worden als je een diploma havo-E&M hebt.

ECONOMIE EN MAATSCHAPPIJ - INTERNATIONAL BUSINESS COLLEGE

Als je een ondernemend type bent, als je graag initiatief neemt en graag zelfstandig werkt, maar ook goed kan samenwerken in een team, dan is het International Business College misschien iets voor jou. IBC-leerlingen volgen de normale lessen uit het gemeenschappelijk deel, het E&M-profiel en het vrije deel in 80% van de tijd die andere leerlingen hiervoor hebben. In de vrijkomende 20% volg je een gevarieerd programma waarin ondernemerschap centraal staat. Je leert van je docenten, maar je leert ook door het samenwerken met andere leerlingen tijdens excursies, van gastsprekers uit het bedrijfsleven en door modules te volgen in samenwerking met hogescholen in de buurt. Op het IBC volg je een grotendeels door de school vastgesteld vakkenpakket, dat naast de in het E&M-profiel **verplichte vakken economie, wiskunde A en geschiedenis ook bedrijfseconomie en een 2e moderne vreemde taal** (Duits of Frans) omvat. Bovenop je havo-diploma ontvang je het door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie erkende IBC certificaat.

NATUUR EN GEZONDHEID

Het menselijk lichaam, chemie, milieu, planten, dieren. Als één of meer van deze onderwerpen je aanspreken, dan is Natuur en Gezondheid het profiel waar je je thuis in zult voelen. Bedoeld voor mensen die willen werken in de (para-)medische wereld, de farmaceutische industrie, het laboratorium of de natuurlijke omgeving. **Biologie en scheikunde zijn verplichte vakken bij dit profiel.** **Let op:** voor veel eventuele vervolgstudies in de medische richting, waaronder (dier)geneeskunde en biomedische wetenschappen, is ook het vak **natuurkunde** een toelatingseis.

Voorbeelden van opleidingen die je met een NG-profiel kunt volgen:

Fysiotherapie, verpleegkunde, verloskunde, life sciences, hoger agrarisch onderwijs, milieukunde, landinrichting, levensmiddelen technologie, zoötechniek.

NATUUR EN TECHNIEK

Natuur en Techniek is vooral bedoeld voor opleidingen waarin de exacte vakken een belangrijke rol spelen. Je richt je op wiskunde, natuurkunde en scheikunde. In de techniekopleidingen op het HBO draait het uiteindelijk ook om dingen maken: deels werk je met je handen, maar je hebt je hoofd daar hard bij nodig. Wat is de functie van het apparaat, systeem, bouwwerk of product dat je gaat ontwerpen of verbeteren? Wie gaat het gebruiken en hoe maak je het zo gebruiksvriendelijk mogelijk? **Natuurkunde, scheikunde en wiskunde B zijn verplichte vakken bij dit profiel. Let op:** voor studies in de medische richting, waaronder (dier)geneeskunde en biomedische wetenschappen, is ook het vak **biologie** een toelatingseis.

Voorbeelden van vervolgoopleidingen die je met N&T kunt doen:

Civiele techniek, werktuigbouwkunde, tropische landbouw, informatietechnologie, life sciences, bouwkunde. Veel van de opleidingen die bij andere profielen staan genoemd kun je ook met een NT-profiel volgen.

In totaal doe je dus in 7 vakken eindexamen: Nederlands, Engels, 4 profielvakken en het keuzevak in het vrije deel. Maatschappijleer, CKV en je profielwerkstuk vormen samen het achtste cijfer op je eindlijst. Eventueel kies je nog voor een extra examenvak, wij kunnen echter niet garanderen dat dit ingeroosterd kan worden.

Als je voor het **International Business College** kiest, is er alleen een keuzemogelijkheid tussen Frans en Duits. Iedere leerling volgt in dit E&M-profiel naast de verplichte vakken in het gemeenschappelijk en profieldeel, bedrijfseconomie en Frans of Duits.

HZM Profiel en Vakkenkeuze HAVO 2023-2024

Kies je profiel ->	☐ Cultuur & Maatschappij	☐ Economie & Maatschappij	☐ Natuur & Gezondheid	☐ Natuur & Techniek	☐ International Business College (IBC)
Gemeenschappelijk deel (verplicht)	Nederlands, Engels, Maatschappijleer, Mentorles, Lichamelijke opvoeding en Cultureel Kunstzinnige Vorming (CKV)				
Profielvakken (verplicht)	Geschiedenis	Economie Geschiedenis Wiskunde A	Biologie Scheikunde	Natuurkunde Scheikunde Wiskunde B	Bedrijfsecon. Economie Geschiedenis Wiskunde A
Profielvakken (keuze) <i>Kies 1 vak per rij in de kolom van jouw profielkeuze</i>	Kies 1 van: ☐ Duits ☐ Frans Kies 1 van: ☐ Aardrijkskunde ☐ Economie Kies 1 van: ☐ Duits ☐ Frans ☐ Kunst	Kies 1 van: ☐ Aardrijkskunde ☐ Bedrijfseconomie ☐ Duits ☐ Frans	Kies 1 van: ☐ Wiskunde A ☐ Wiskunde B Kies 1 van: ☐ Aardrijkskunde ☐ Natuurkunde ☐ Natuur, Leven & Technologie ☐ Onderzoek & Ontwerpen (O&O)	Kies 1 van: ☐ Biologie ☐ Natuur, Leven & Technologie (NLT) ☐ Onderzoek & Ontwerpen (O&O)	Kies 1 van: ☐ Duits ☐ Frans
Vrije deel (keuze) Examen keuze vak <i>Kies 1 vak in de kolom van jouw profiel</i>	Kies 1 van: ☐ Aardrijkskunde ☐ Bedrijfseconomie <i>(niet ICM Frans én Duits)</i> ☐ Biologie <i>(niet ICM Frans én Duits)</i> ☐ Duits ☐ Economie ☐ Frans ☐ Kunst ☐ Wiskunde A	Kies 1 van: ☐ Aardrijkskunde ☐ Bedrijfseconomie ☐ Biologie ☐ Duits ☐ Frans ☐ Kunst	Kies 1 van: ☐ Aardrijkskunde <i>(niet icm Natuurkunde/WisB)</i> ☐ Bedrijfseconomie ☐ Duits ☐ Frans ☐ Kunst <i>(niet icm NLT)</i> ☐ Natuurkunde <i>(niet icm Aardrijkskunde)</i> ☐ Natuur, Leven & Technologie <i>(niet icm Kunst)</i> ☐ Onderzoek & Ontwerpen (O&O)	Kies 1 van: ☐ Bedrijfseconomie ☐ Biologie ☐ Duits ☐ Frans ☐ Kunst <i>(niet icm NLT)</i> ☐ Natuur, Leven & Technologie <i>(niet icm Kunst)</i> ☐ Onderzoek & Ontwerpen (O&O)	

Optioneel: Extra vak

Je kunt alleen kiezen voor vakken die bij het gekozen profiel horen. Er is **GEEN** garantie dat het geroosterd wordt.

Let op: het kan zijn dat een vak te weinig gekozen wordt, of dat een leerling een unieke combinatie heeft gekozen die in het rooster niet mogelijk blijkt te zijn, dan zal er in overleg met de decaan een wijziging plaatsvinden in het vakkenpakket van de leerling.

In totaal heb je 7 vakken examenvakken.

WAT IS ER VERDER BELANGRIJK?

MAG EEN LEERLING ELK PROFIEL EN ELK VAK KIEZEN?

In principe zal je profielkeuze en vakkenkeuze ondersteund moeten worden door de door jou behaalde prestaties. Daarnaast zullen vakdocenten een vakadvies uitbrengen. Zij zijn deskundige mbt de eisen van het examenprogramma voor hun vak, en zij hebben inzicht in jouw mogelijkheden voor het betreffende vak. Wij tillen dan ook zwaar aan de uitgebrachte adviezen. We willen niet dat je een profiel kiest waar je (te) weinig positieve adviezen voor hebt gekregen van je docenten. Je loopt dan namelijk te veel risico dat je in de bovenbouw van vak of zelfs profiel moet wisselen of onnodig moet doubleren. Als je voor een bepaald vak een negatief advies hebt gekregen, is het evenmin verstandig om dit vak in de vrije ruimte te kiezen.

OPTIONEEL: EEN EXTRA VAK

Een reden voor een extra vakkenkeuze kan zijn dat vak nodig is voor een bepaalde vervolgopleiding of omdat je graag een breed (of diep) vakkenpakket wilt hebben. Er zijn wel voorwaarden verbonden aan het kiezen van zo'n extra vak! Jij moet een zwaarder programma, extra toetsen, meer huiswerk e.d. ook aan kunnen. Als je een extra vak wil kiezen, moet je dit bespreken met je mentor en duidelijk kunnen beargumenteren waarom jij in aanmerking zou komen voor het volgen van een extra vak.

KAN IK NA DE HAVO DOORSTROMEN NAAR VWO?

Ja, dat kan! Je kunt dan instromen in 5-vwo. Van de overheid mag elke havo-gediplomeerde doorstromen naar het vwo. Toch denken wij niet dat elke havo-gediplomeerden die overstap ook aan kan.

We hanteren een aantal richtlijnen (geen eisen) voor een succesvolle overgang naar het vwo.

We noemen hier de belangrijkste:

- Je bent voor de havo geslaagd met een gemiddelde van minimaal een 7 op je eindlijst.
- Je hebt voor de kernvakken (Nederlands, Engels en wiskunde) geen onvoldoendes gehaald. Liever zien we daar zevens staan!
- Je vakkenpakket van de havo sluit aan op het vakkenpakket dat je op het vwo zou kiezen.

Bedenk dat je op het vwo **in één vak meer** examen moet doen. Het is verstandig een extra vak op de havo te kiezen of je op een andere manier voor te bereiden op dit extra vak.

TIJDPAD PROFIELKEUZE

OKTOBER | Start van LOB. Leerlingen krijgen in de projectweek en tijdens de mentorles informatie van de decanen over de profielkeuze op Huizermaat. Leerlingen starten met Huizermaat.Dedecaan.net en maken opdrachten om te werken aan de 5 competenties van LOB. Leerlingen en ouders maken de LC data test en bespreken dit tijdens een 'keukentafelgesprek'. De LC data test geeft een goede indicatie van de interesses en vaardigheden van de leerling met betrekking tot de profielen.

NOVEMBER | Leerlingen worden door vakdocenten (waaronder ook de vakdocenten van nieuwe vakken in de bovenbouw, zoals NLT) voorgelicht over de verschillen onderbouw – bovenbouw.

Er is een Zoom informatieavond op 1 november voor de ouders, waarin er vragen gesteld kunnen worden aan de decaan, over de profielkeuze. Hiervoor volgt een uitnodiging.

Leerlingen vullen hun gewenste profiel in

De mentoren gaan in gesprek met de leerlingen en ouders over de profielkeuze. Mentor en leerling bespreken de keuzes die de leerling gemaakt heeft, vooral ook met het oog op het voorbereiden de eerste toetsweek in december.

DECEMBER | Toetsweek

JANUARI | In januari zijn de eerste rapportgesprekken. De resultaten en adviezen van de vakdocenten worden besproken en er daarbij wordt er gekeken naar het gekozen profiel. Er volgen eventueel actiepunten richting de profielkeuze.

FEBRUARI | Leerlingen vullen aan de hand van hun rapport resultaten en gesprek met de mentor het profiel in Zermelo in voor de start van de vroegprofilering.

FEBRUARI | Eind februari, na de voorjaarsvakantie gaat de vroegprofilering van start. Leerlingen starten met het door hen gekozen profiel en de gekozen vakken. Doel is leerlingen te laten ervaren of de gekozen vakken aan hun verwachtingen voldoen wat betreft stof, niveau en methodiek. Het aangeboden programma is niet een vooruitgeschoven onderdeel van het bovenbouw curriculum.

APRIL | In roosterperiode 4 start het werken in het gekozen profiel..

JUNI/JULI | Leerling levert zijn definitieve profielkeuzeformulier voor 4 havo in. Zermelo staat hiervoor open.

Uiterlijk bij rapport 2 wordt besloten of gekozen pakketten worden gecontinueerd of moeten worden aangepast.